

Esas No : 2025/3201

Karar No : 2025/4965

T. C.
Y A R G I T A Y
9. HUKUK DA RES

T Ü R K M İ L L E T A D I N A
Y A R G I T A Y L Â M I
(BÖLGE ADL YE MAHKEMELER KARARLARI ARASINDAK
UYU MAZLI IN G DER LMES STEM NE DA R)

Esas No : 2025/3201

Karar No : 2025/4965

I. BA VURU

Ba vurucu vekili dilekçesinde; ba vurucu vekili müvekkilinin davalı i yerinde çalı makta iken Covid-19 salgını sebebiyle küresel çapta pandemi dönemi ba ladı ını, müvekkilinin de bu dönemde zorunlu olarak ücretsiz izne çıkarıldı ını ve devamında i sözleşmenin 12.08.2021 tarihinde haklı neden olmaksızın feshedildi ini, müvekkilinin alacaklarının tahsili amacıyla dava açıldı ını Bursa 7. Mahkemesinin 2021/275 Esas, 2022/209 Karar sayılı kararı ile müvekkilinin ücretsiz izinde oldu u günler de kıdem tazminatında dikkate alınarak hüküm kuruldu unu ancak Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesinin 19.11.2024 tarihli ve 2022/2164 Esas, 2024/2452 Karar sayılı kararı ile müvekkilinin ücretsiz izinde oldu u günler dı lanıp kıdem tazminatına hak kazanmadı ı belirtilerek kesin hüküm verildi ini, aynı konu ile ilgili Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesinin 15.05.2024 tarihli ve 2022/1054 Esas, 2024/1108 Karar sayılı kararı ile ücretsiz izin süresinin bildirim süresi ve bunun üzerine 6 haftasını kıdeme esas sürede dikkate alınması yönünde karar verildi ini, stanbul Bölge Adliye Mahkemesi 32. Hukuk Dairesinin 07.03.2023 tarihli ve 2022/1907 Esas, **2023/391** Karar sayılı kararı ile de aynı yönde karar verildi ini bu nedenle aynı olaya ili kin birbirinden kesin nitelikteki bölge adliye mahkemesi kararları arasında farklılık bulundu unu belirterek uyu mazlı ın Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesi ve stanbul Bölge Adliye Mahkemesi 32. Hukuk Dairesinin görü ü do rultusunda giderilmesini talep etmi tir.

II. BÖLGE ADL YE MAHKEMES HUKUK DA RELER BA KANLAR KURULU KARARI

Bursa Bölge Adliye Mahkemesi Ba kanlar Kurulunun 24.02.2025 tarihli ve 2021/1 Esas sayılı kararı ile; Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesinin 2022/2164 Esas, 2024/2452 Karar sayılı kararı ile Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesinin 2022/1054 Esas, 2024/1108 Karar ve stanbul Bölge Adliye Mahkemesi 32. Hukuk Dairesinin 2022/1907 Esas, 2023/391 Karar sayılı dosyalarında verilen kesin nitelikteki kararlar arasında uyu mazlık bulundu u bu nedenle Bölge Adliye Mahkemesi kararları arasındaki uyu mazlı ın giderilmesi için 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri le Bölge Adliye Mahkemelerinin Kurulu , Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un (5235 sayılı Kanun) 35. maddesi uyarınca dosyanın Yargıtay 9. Hukuk Dairesine gönderilmesine ve uyu mazlı ın Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesi ve stanbul Bölge Adliye Mahkemesi 32. Hukuk Dairesi kararları do rultusunda giderilmesine dair görü te bulunulmasına karar verilmi tir.

III. UYU MAZLI IN G DER LMES STEM NE KONU KARARLAR

A. Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesinin 19.11.2024 Tarihli ve 2022/2164 Esas, 2024/2452 Karar Sayılı Kararı

Esas No : 2025/3201

Karar No : 2025/4965

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; davacının hizmet süresinin ücretsiz izinde geçen sürelerin dı lanmasıyla belirlenmesi gerekti i, bu süreler dı landı nda davacının kıdem tazminatına ve yıllık izin ücretine hak kazanmadı ı belirtilerek İlk Derece Mahkemesi hükmü kaldırılarak yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın kısmen kabulüne kesin olarak karar verilmi tir.

B. stanbul Bölge Adliye Mahkemesi 32.Hukuk Dairesinin 07.03.2023 Tarihli ve 2022/1907 Esas, 2023/391 Karar Sayılı Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; davacının fiilî çalı ma süresine, bildirim süresine 6 haftalık sürenin ilavesi ile kıdeme esas hizmet süresinin belirlenmesi gerekti i belirtilerek İlk Derece Mahkemesi hükmü kaldırılarak yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın kısmen kabulüne kesin olarak karar verilmi tir.

C. Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesinin 15.05.2024 Tarihli ve 2022/1054 Esas, 2024/1108 Karar Sayılı Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; pandemi döneminde ücretsiz izinde geçen sürenin, bildirim süresi ve 6 haftalık sürenin ilavesi ile bulunacak sürenin kıdeme esas sürede ve yıllık iznin belirlenmesinde dikkate alınmasının hakkaniyete uygun olaca ı gerekçesiyle İlk Derece Mahkemesi hükmü kaldırılarak yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın kısmen kabulüne kesin olarak karar verilmi tir.

IV. GEREKÇE

Uyu mazlık; i çinin Covid-19 salgını döneminde ücretsiz izinde geçirdi i sürenin, yıllık ücretli izin ve kıdem tazminatına esas sürenin belirlenmesinde, kıdeme esas süreye eklenmesine ili kindir.

1. Uyu mazlı ın esasına yönelik de erlendirmeden önce, Bölge Adliye Mahkemesi Ba kanlar Kurulunun 5235 sayılı Kanun'un 35. maddesine dayanan taleplerle ilgili olarak dosyanın ilgili daireye gönderilmesine karar verdi i sırada, uyu mazlı ın hangi daire görü ü do rultusunda veya ne ekilde giderilmesi gerekti ine yönelik görü bildirip bildiremeyece i ele alınmalıdır. İlgili hükümde, uyu mazlı ın giderilmesinin gerekçeli olarak istenmesi üzerine bölge adliye mahkemesi ba kanlar kurulunun kendi aralarında toplanacakları ve kendi görü lerini de ekleyerek Yargıtaydan bu konuda bir karar verilmesini isteyecekleri düzenlenmi tir. Kanun'daki "*kendi görü leri*" ifadesinden anla ılması gereken husus, ba kanlar kurulunun bölge adliye mahkemesi kararları arasında uyu mazlık bulunup bulunmadı ı yönündeki görü üdür. Uyu mazlı ın giderilmesinin gerekip gerekmedi i veya hangi daire kararı do rultusunda giderilmesi gerekti i yönündeki karar, Yargıtay ilgili hukuk dairesince verilir. Keza ilgili daire uyu mazlı ı mutlaka uyu mazlık konusu daire kararları çerçevesinde ele alıp gidermek zorunda de ildir. **Gerekti i** takdirde uyu mazlı ın, bölge adliye mahkemesi kararlarında belirtilen gerekçelerden farklı gerekçe ile de giderebilir. Ba kanlar kurulunun uyu mazlı ın hangi bölge adliye mahkemesinin kararı do rultusunda giderilmesi gerekti i konusunda bir görü ortaya koyması, ilgili yasal düzenlemeye aykırı oldu u gibi yargısal bir faaliyette bulunulması anlamına gelece inden yerinde de de ildir. Somut olayda Bursa Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Ba kanlar Kurulunca daire kararları arasında uyu mazlık bulunup bulunmadı ının belirlenmesi ile yetinilmesi gerekirken, uyu mazlı ın hangi daire görü ü do rultusunda giderilmesi gerekti inin belirtilmesi isabetsiz ise de bu husus sonuca etkili görülmemi tir.

2. sözle mesi niteli i itibarıyla sürekli bir i ili kisi kurulmasına yol açar. Ancak bu süreklilik, niteli i gere i i in belirli bir sürede sona ermesi söz konusu oldu unda bu sürenin sona ermesi; belirli bir süre öngörülmedi i durumlarda ise sözle menin sona ermesine yol açacak kanunda belirtilen bir nedenin ortaya çıkması ile nihayete erer. sözle mesinin sürekli bir ili ki kurması, önemini, özellikle i çinin bu çalı ma süresine ba lı olarak elde edece i haklarda gösterir. çinin çalı ma süresinin esas alındı ı, yıllık

Esas No : 2025/3201

Karar No : 2025/4965

izin hakkı, kıdem tazminatı gibi haklar bu süre esas alınarak belirlenir.

çinin i yerindeki çalı ma dönemi içinde bazı sürelerin hastalık, izin, tutukluluk gibi nedenlerle çalı lmadan geçirilmesi mümkündür. çinin geçici ve kusursuz olarak edimini yerine getirememesi nedeniyle i verenin ifayı talep hakkının ve sözleşme fesih yetkisinin ertelenmesi olması, i sözleşme mesinin askıya alınması sonucunu da oluşturmaktadır. çinin kusuru olmaksızın geçici ekilde i görme borcunu yerine getirmesini engelleyen bazı durumlarda, i sözleşme mesinin askıya alınması ile i çinin devamsızlığı ru hâle gelir; i veren de bu gerekçeyle i sözleşme mesini feshedemez (Sarper Süzek, Süleyman Ba terzi, Hukuku, İstanbul, 24. **Baskı**, 2024, s.519-520). sözleşme mesinin askıya alınması kanun hükmüne dayanabileceği gibi emredici hükümlere aykırı olmamak kaydıyla bireysel veya toplu i sözleşme meleri ile de kararla tırılabilir.

sözleşme mesinin askıya alınması ile birlikte i çinin i göremediği dönem için, i verenin kural olarak ücret ödeme borcu bulunmamaktadır. Bununla birlikte i sözleşme mesisi veya toplu i sözleşme mesisi söz konusu dönemde i çiyeye belirli bir ücret ödeneceği kararla tırılabilir.

sözleşme mesinin askıya alındığı hâllerden birisi de ücretsiz izin uygulamasıdır. Kural olarak ücretsiz izin, çalı ma ko ullarında i çiyeye aleyhine esaslı de i iklik niteliinde oldu undan i çinin ücretsiz izne çıkarılması 4857 sayılı Kanun'unun (4857 sayılı Kanun) 22. maddesi uyarınca i çinin yazılı onayına ba lıdır (Süzek, Ba terzi, s.527-528).

Covid-19 salgınının, tüm dünyada ve Ülkemizde çalı ma hayatı üzerinde büyük etkileri olmuştur. Bu etkilerin azaltılması ve istihdamı korumak amacıyla, 7226 sayılı Bazı Kanunlarda De i iklik Yapılmasına Dair Kanun ve 7244 sayılı Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda De i iklik Yapılmasına Dair Kanun (7244 sayılı Kanun) ile 4447 sayılı Sigortası Kanunu'nda ve 4857 sayılı Kanun'da de i iklikler yapılmı ve bu Kanunlara geçici maddeler eklenmiştir. Yapılan düzenlemeler ile kısa çalı ma uygulaması ve kısa çalı ma ödeneğinden yararlanma ko ullarında de i iklikler gidilmi, i verene belirli hâller dında fesih yasa ı getirilmi ve 17.04.2020 tarihli ve 31102 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7244 sayılı Kanun ile i verenlere tek taraflı olarak i çileri ücretsiz izne çıkarma yetkisi verilmiştir.

7244 sayılı Kanun ile 4857 sayılı Kanun'a eklenen geçici 10/2 hükmüne göre "*Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç aylık süreyi geçmemek üzere i veren i çiyeye tamamen veya kısmen ücretsiz izne ayırabilir. Bu madde kapsamında ücretsiz izne ayrılmak, i çiyeye haklı nedene dayanarak sözleşme fesih hakkı vermez...Cumhurbaşkanı birinci ve ikinci fıkrada yer alan üç aylık süreleri her defasında en fazla üçer aylık sürelerle 30/6/2021 tarihine kadar uzatmaya yetkilidir.*" Kanun gereği bu süre birden fazla kez uzatıldıktan sonra, son olarak 09.03.2021 tarihli ve 31418 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 3592 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 17.03.2021 tarihinden itibaren iki ay uzatılmasına karar verilmiştir.

4857 sayılı Kanun'un geçici 10/2 hükmünde ücretsiz izin için herhangi bir ko ul öngörülmemiştir. Ku kusuz amaç istihdamın korunmasıdır. **Kanun** ile aynı zamanda i veren için fesih yasa ı getirilmesi de bu tespiti desteklemektedir. Düzenleme ile bir yandan i çinin korunması yoluyla i çinin, di er yandan ücret yükünün ortadan kaldırılması yoluyla i verenin korunması amaçlanmıştır (Gülsevil Alpagut, "Pandemi'nin Sözleşme Mesine Etkisi: Ücretsiz izin, Fesih Yasa ı, Zorlayıcı Neden", Pandemi Sürecinde Hukuku, İstanbul, 2020, s. 82).

Dairemizin yerleşik içtihatlarına göre kural olarak i çinin i sözleşme mesinin askıda olduğu süreler, kıdem tazminatına esas süreye dahil edilmemektedir. Örneğin ücretsiz izinde geçen süreler kıdem tazminatına esas süre bakımından dikkate alınmaz (Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, 24.06.2020 tarihli ve 2016/18182 Esas, 2020/6283 Karar; 19.10.2021 tarihli ve 2021/7988 Esas, 2021/14483 Karar; 18.11.2019 tarihli ve 2016/8479 Esas, 2019/20168 Karar sayılı kararları).

Belirtmek gerekir ki Dairemizce kıdem tazminatına esas alınamayacağı kabul edilen askı süreleri kanun

Esas No : 2025/3201

Karar No : 2025/4965

ve sözleşme medeni doğrudur. 4857 sayılı Kanun'un geçici 10/2 hükmünde öngörülen ücretsiz izin iş kanununa dayanarak birlikte iş verenin tek taraflı tasarrufu ile gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle salgından dolayı iş veren tarafından tek taraflı verilen ücretsiz izin, kıdeme başlı haklar bakımından ayrıca değerlendirilmesi zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Kuşkusuz bu değerlendirilmede düzenlemenin konulu amacı, uygulanma koşulları ve tarafların haklarına etkileri göz önünde bulundurulmalıdır.

İş verenin iradesine başlı olarak tek taraflı uygulanan ücretsiz izin bakımından, işçinin, nakdi ücret desteği ödenmesine karşın, oluşan gelir kaybı yanında kıdemi bakımından da hak kaybına uğraması, uygulamanın yükünü ağırlıklı olarak işçinin üstlenmesi anlamına gelecektir (Erhan Birben, "7244 Sayılı Kanun Uyarınca İş Veren İşçiyi Ücretsiz Zorunlu Çıkarma Yetkisi ve Sınırları", İzmir Barosu ve Sosyal Güvenlik Hukuku Bülteni, Haziran 2020, s.93). Diğer taraftan zorlayıcı neden olan salgına dayalı olarak iş ten çıkarma yasa ı ile birlikte ücretsiz izinde geçen sürelerin tamamının işçinin kıdeminden sayılmasının kabul edilmesi işe iş veren açısından önemli bir yük tekil edecektir. Bu durum karşısında taraflar arasındaki hak ve menfaat dengesinin korunmasına yönelik bir çözüm bulma gerekliliği ortadadır. 4857 sayılı Kanun'un *yıllık ücretli izin hakkının hesabında çalı ımlı gibi sayılan süreleri düzenleyen* 55. maddesinin (a) bendinde; "*a) işçinin u radı ı kaza veya tutuldu u hastalıktan ötürü iş ine gidemedi iş günler (Ancak, 25 inci maddenin (I) numaralı bendinin (b) alt bendinde öngörülen süreden fazlası sayılmaz.)*" hükmüne yer verilmiştir. Madde gerekçesinde belirtildi iş üzere yıllık izin hesabında çalı ımlı sayılan sürelerden işçinin u radı ı kaza veya tutuldu u hastalıktan ötürü iş ine gidemedi iş süreye bir sınırlama getirilmi olup kanun koyucunun takdir yetkisini kullanırken hakkaniyeti gözetti iş anlaşılmaktadır.

4857 sayılı Kanun'un 25. maddesinin (I) numaralı bendinin (b) alt bendinde işe; "*(a) alt bendinde sayılan sebepler dı ında işçinin hastalık, kaza, do um ve gebelik gibi hallerde iş veren için iş sözleşmesini bildirimsiz fesih hakkı; belirtilen hallerin işçinin iş yerindeki çalı ma süresine göre 17 nci maddedeki bildirim sürelerini altı hafta a masından sonra do ar. Do um ve gebelik hallerinde bu süre 74 üncü maddedeki sürenin bitiminde ba lar. Ancak işçinin iş sözleşmesinin askıda kalması nedeniyle iş ine gidemedi iş süreleri için ücret iş lemez.*" düzenlemesi mevcuttur. Madde metni de değerlendirildi inde kanun koyucunun burada da taraflar arasındaki menfaat dengesine uygun bir çözüm öngördü ü söylenebilir.

Bu hüküm uyarınca iş verenin haklı nedenle derhal fesih hakkı, askı süresinin 4857 sayılı Kanun'un 17. maddesinde yer alan bildirim sürelerini altı hafta a masından sonra do ar. Örne in iş yerinde dört yıl kıdemi olan işçinin hastalık nedeniyle devamsızlı ı, on dört haftayı (8+6) a arsa iş veren haklı nedenle fesih hakkını kullanabilir.

Yukarıdaki yasal düzenlemeler göz önünde bulundurularak oluşan Yargıtay kararlılık kazanımı uygulamasına göre, işçinin kıdemi belirlenirken iş yerinde çalı tı ı sırada aldığı istirahat raporlarının dikkate alınması gerekmele birlikte kesintisiz istirahat sürelerinin bildirim süresini 6 hafta a an kısmı kıdeme esas süreye eklenmez.

Tüm bu hususlar de değerlendirildi inde; düzenlemenin amacı ve taraflar arasındaki hak ve menfaat dengesi de göz önünde bulundurularak, yıllık ücretli izin ve kıdem tazminatına esas sürenin belirlenmesinde, bildirim süresine altı haftanın eklenmesiyle oluşan süreyi geçmemek kaydıyla işçinin 4857 sayılı Kanun'a eklenen geçici 10/2 hükmü kapsamında ücretsiz izinde geçirdi iş sürenin dikkate alınması gerekti işi, bunu a an kısmın kıdeme esas süreye eklenemeyece iş sonucuna ula ılmı tır.

Bu açıklamalara göre ba vuru konusu Bölge Adliye Mahkemesi kararları arasındaki uyu mazlı ın, Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesinin 15.05.2024 tarihli ve 2022/1054 Esas, 2024/1108 Karar sayılı ve İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 32. Hukuk Dairesinin 07.03.2023 tarihli ve 2022/1907 Esas, 2023/391 Karar sayılı kararları do rultusunda giderilmesi gerekmektedir.

Esas No : 2025/3201

Karar No : 2025/4965

V. KARAR

1. Uyu mazlı ın, Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesinin 15.05.2024 tarihli ve 2022/1054 Esas, 2024/1108 Karar ve stanbul Bölge Adliye Mahkemesi 32. Hukuk Dairesinin 07.03.2023 tarihli ve 2022/1907 Esas, 2023/391 Karar sayılı kararları do rultusunda giderilmesine,
 2. Dosyanın Bursa Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Ba kanlar Kuruluna gönderilmesine,
 3. Karardan bir örne in Bölge Adliye Mahkemelerinin hukuk dairelerine bildirilmesi için Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Sekreterli ine gönderilmesine,
- 29.05.2025 tarihinde oy birli iyle kesin olarak karar verildi.

Ba kan

Üye

Üye

Üye

Üye

Doç. Dr. Seracettin
Gökta

Betül Aziza ao lu

Havva Aydınlı

ehnaz Kırmaz

Hüseyin Sarıkamı

T.H.

Kar ıla tırıldı.

H.A.S.